SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

PROTOKOLLSUTDRAG
Rektorsföredragning

Protokollsnummer:	33.2025
Datum, tid och lokal:	2025-10-07, kl. 9:00, lokal: MA9 och digitalt i Zoom
Ordförande:	Ylva Fältholm, rektor
Övriga närvarande:	Nils Ekedahl, prorektor Hans E Andersson, förvaltningschef Adam Hemdan, studentrepresentant *(ärende 5-8)* Christina Ingves, RF-sekreterare

	Ärende	Beslut/åtgärd
7.	Södertörns högskolas synpunkter på förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RS 2025-0095 *Dnr 2482-1.5.1-2025* *Föredragande: Johanna Tollbäck*	**Rektor beslutade** **att** fastställa yttrande till Region Stockholm.

Rätt utdraget intygar

Christina Ingves
Sekreterare

Delges

Johanna Tollbäck

Signature page

This document has been electronically signed using eduSign.

eduSign

Electronically signed by
Christina Ingves

Date and time of signature
2025-10-08 15:50 GMT

Authenticated by
Södertörns högskola

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

2025-10-07
Dnr 2482-1.5.1-2025

Södertörns högskolas synpunkter på förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RS 2025-0095

Sammanfattning

Visionen att Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva storstadsregion och en trygg och inkluderande region där vi värnar om resurseffektivitet och minskad klimatpåverkanan ligger i linje med Södertörns högskolas vision om att vara ett universitet som bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Högskolan ligger i en av de regionala stadskärnorna och välkomnar gemensamma mål och förhållningssätt som stöd för utveckling av både stadskärnorna och enskilda organisationers utveckling. Den regionala utvecklingsplanen kommer att vara fortsatt viktig för Flemingsberg och högskolans utveckling.

Högskolan ser att det är konstruktivt med förhållningssätt som ger en tydligare vägledning i hur man ska förhålla sig till målen inom respektive område. Högskolan välkomnar också att regionens ansvar finns beskrivet tillsammans med en plan för hur vi ska gå från ord till handling där bland annat samverkan, uppföljning, lärande och finansiering finns med som viktiga delar.

Det finns dock fortfarande vissa saker som kan utvecklas och stärkas och högskolan vill särskilt lyfta följande, som också beskrivs mer under respektive kapitel.

- Det saknas ett genomgående resonemang kring målkonflikter och prioriteringar kopplat till den omfattande analys som finns i bilagan ”Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen”. Prioriteringar är givetvis delvis en politisk fråga, men där kan akademin bidra med beslutsunderlag i form av aktuell forskning och analyser på såväl lokal som generell nivå.
- Universitets- och högskolesektorns betydelse för regionen är inte tillräckligt uppmärksammad. Det bör inte bara handla om spetsforskning och toppranking, utan

hela sektorn är viktig för regionens utveckling där särskilt den högre utbildningens betydelse för regionen kommit i skymundan.

- Högskolan ser ett behov av att lyfta den regionala balansen och tydliggöra vikten av att i större utsträckning sträva efter detta. Regional balans är avgörande för regionens fortsatta utveckling och knyter an till många av målen. Särskilt viktigt är tillgången till högkvalitativ utbildning och kompetensutveckling i den södra länshalvan och för att gynna den bör en regional prioritering i RUFS 2060 vara att Södertörns högskola ska erhålla universitetsstatus.
- Den strategiska potentialen i Stockholms geografiska placering bör markeras tydligare, med fokus på långsiktiga framtida kontakter mot länderna på andra sidan Östersjön. Här kan Södertörns högskola vara en brygga, med omfattande forskning rörande Östersjön och Östeuropa, såväl platsspecifik som tematiskt översättningsbar
- Högskolan ser fram emot fortsatta dialoger och samarbeten och ser gärna att akademin bjuds in och finns med som part, inte bara inom områden som forskning och kompetensförsörjning, utan också för att bistå med evidensbaserad kunskap inom alla områden som regionen har rådighet över.

Kapitel 1 - Regional utveckling skapar vi tillsammans

Det är bra med en inledning som sätter allt i rätt kontext och tydliggör hur den regionala planen förhåller sig till nationella och internationella mål, strategier och planer inom relevanta samhällsområden. Det bör dock finnas en hänvisning till kapitel 7 där detta beskrivs mer i detalj.

Högskolan föreslår att i stycket om framgångsrika forskningsmiljöer lägga till den breda forskning och kompetens som finns på området Östersjön och Östeuropa, bland annat på Södertörns högskola, särskilt med avseende på Stockholmsregionens geografiska läge.

Kapitel 2 - Stockholmsregionens förutsättningar

Inomregionala skillnader finns inte bara mellan bostadsområden utan också mellan norra och södra delen av regionen. Den största utvecklingen skulle kunna ske i den södra delen och då blir det bland annat viktigt att se till att de planerade infrastruktursatsningarna faktiskt blir av och att tillgången till högkvalitativ utbildning även finns i regionens södra del, med Södertörns högskola som universitet. Obalans mellan regiondelarna gör att vi inte nyttjar hela regionens möjligheter, se nedan under kapitel 4.

Bland samhällsutmaningarna nämns en allt osäkrare omvärld, liksom otrygghet och hot av olika slag. Här kan man framhålla vikten av högre utbildning och stark forskning inom dessa områden, med fokus på den regionala stadskärnan Flemingsberg där Södertörns högskola har regionens enda polisutbildning och bedriver utbildning, forskning och utvecklingsarbete kopplat till brottsbekämpning och brottsprevention via polis, skola och socialtjänst.

Kapitel 3 - Vår vision: Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i

Målen i utvecklingsplanen är relevanta men det saknas en prioriteringsordning och en beskrivning av vad som kan göras på kort sikt.

Även ett resonemang kring kolliderande mål och intressen saknas. Innehållet i kapitel 8 blir väldigt svepande och övergripande och speglar inte helt innehållet i bilaga ”Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen”. Här kan man hänvisa till att målkonflikter alltid bör adresseras och skriva fram akademins och forskningssamhällets kompetensatt belysa, kritiskt resonera kring och bemöta dessa.

Kapitel 4 - Mål för Stockholmsregionens utveckling

För att Stockholm ska fortsätta vara ett ledande nationellt kompetenscentrum som bär fram entreprenörskap och innovation, behöver forskning och högre utbildning tydligare lyftas fram som en central värdeskapande sektor i regionen. Tillgången till högre utbildning behöver också vara jämnare fördelad inom regionen. Det gäller särskilt södra länshalvan, där Campus Flemingsberg har potential att ytterligare stärka sin position. Ett starkt och sammanhållet Stockholm behöver ett starkt universitetskluster med stor ämnesbredd även i södra delen av regionen. I dagsläget har stor-kunskapsregionen Östra Mellansverige en obalans åt nordväst, med etablerade universitet i Uppsala, Örebro och Västerås/Eskilstuna, förutom de stockholmsbaserade KI, KTH och SU. För att säkerställa högkvalitativ utbildning och kompetensutveckling i den södra länshalvan och för att gynna den regionala balansen i Stockholmsregionen bör en regional prioritering i RUFS 2060 vara att Södertörns högskola ska erhålla universitetsstatus. En sådan status skulle kraftfullt stärka både den regionala stadskärnan och den befintliga akademiska miljön i Flemingsberg, liksom manifestera tillgängligheten till högre utbildning i södra länsdelen. Med sin unika Östersjö- och Östeuropaprofil skulle en omvandling av Södertörns högskola till universitet därtill ge kraft åt Stockholmsregionens internationella position som kunskaps- och utvecklingsnav i Östersjöregionen och stärka regionens internationella talangattraktion inom forskning. Genom effektiv samverkan med andra regioner runt Östersjön kan hela Östersjöområdets internationella position stärkas ytterligare.

Mål 10 – ”Stockholmsregionen har forskning och innovation i framkant” skulle ännu tydligare kunna adressera behovet av mer innovativ finansiering och upphandling, för att komma ifrån den systematiska projektifieringen och det kortsiktiga och ryckiga utvecklingsarbete som ofta blir resultatet.

För att stärka regionen behöver även möjligheterna till utveckling av sociala innovationer förbättras. Stockholmsregionen står inför stora samhällsutmaningar kopplat till hållbar stadsutveckling, trygghet/säkerhet, skola och omsorg. Även här är forskning, samverkan och nyttiggörande av forskning centrala frågor. Sociala innovationer med innovativa lösningar på samhällsproblem av relevans för många människor skapar värde och ger effekter i samhället. Sociala innovationer används i ideella och statliga organisationer, kommunala verksamheter och i kommersiella företag. Idag ser vi en ökad rörlighet mellan dessa samhällssektorer och även i det gränslandet finns användning för sociala innovationer. Stockholmsregionen behöver satsa mer på att ta tillvara och utveckla den här typen av innovationer, så att det blir enklare att sprida och skala upp användandet. Det handlar om

satsningar på ökad kompetens och stödsystem i form av innovationskontor och inkubatorer, om resurser till mottagarorganisationer för pilotprojekt, samt möjlighet till finansiering av effektstudier

Mål 11 – Bra att brister i bostadsförsörjningen finns med som fokus när det kommer till internationell rekrytering, men utmaningarna kring lärosätenas möjligheter att möta upp behoven av kompetensutveckling genom nya utbildningsformer saknas. Lärosätenas förmåga att anpassa utbildningar behöver stärkas om akademin ska ta ett större ansvar för framtida kompetensförsörjning. Dessutom krävs ett bredare perspektiv på kompetensförsörjning och ett steg bort från ett ofta ensidigt näringslivsfokus på matchningsproblematiken inom utbildning. Att endast utgå från dagens arbetsmarknadsbehov när framtida kompetensförsörjning planeras är att vara för sent ute redan från början.

Kapitel 5 – Stockholmsregionens rumsliga inriktning

Högskolan välkomnar fortsatt utveckling av regionala stadskärnor och tycker att det är positivt att det nu tas fram specifika handlingsplaner för respektive regional stadskärna. Här vill högskolan understryka vikten av att inkludera och engagera akademin som aktör när handlingsplanerna tas fram, dels utifrån ett utbildnings-, forsknings- och innovationsperspektiv, dels utifrån studenterna som medborgare och deras speciella förutsättningar och behov.

Man kan inte nog poängtera vikten av att sträva efter regional balans. Förutom det som redan lyfts tidigare kommer en bättre balans mellan norra och södra delen av regionen öka tillgängligheten av arbetstillfällen och utbildning och matchningen på arbetsmarknaden förbättras. Regionens invånare slipper långa pendlingstider, vilket ger ett jämnare nyttjande av väg- och kollektivtrafik, en attraktivare arbetsmarknad och ett hållbarare vardagsliv för många, samt minskar utsläpp och föroreningar. En region i balans är också en socialt sammanhållen region med minskad risk för utanförskap.

Kapitel 6 – Så går vi från ord till handling

Högskolan ser särskilt positivt på att det finns en plan för samverkan där samverkanstrappan kan vara ett användbart verktyg för planering och utvärdering av samverkansprocesser och -aktiviteter.

Det är positivt att regionen tar ett tydligt ansvar för att säkerställa erfarenhetsutbyte och lärande. Särskilt viktigt är det att undvika stuprör och se till att alla aktörer bjuds in till dialoger och diskussioner. Akademin kan bidra till alla målområden, inte bara de som specifikt rör forskning, innovation och kompetensutveckling.

Tillgången till finansiering är ibland avgörande för vissa aktörers deltagande i regionala utvecklingsprojekt och behovet av projektmedel som möjliggör och stärker samverkan är viktigt för att öka möjligheterna till regionalfinansiering från EU fonderna.

Kapitel 7 - Hur den regionala utvecklingsplanen förhåller sig till internationella, nationella och regionala mål

Hänvisa till det här kapitlet i inledningen.

Kapitel 8 - Den regionala utvecklingsplanens konsekvenser från ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv

Det här kapitlet bör kopplas tydligare till kapitel 3.

Bilaga 1 - Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060

Bilaga 2 - Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Bilaga 3 - Långsiktiga utvecklingsbehov av transportsystemet i stockholmsregionen

Bilaga 4 - Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Övrigt